

ADAM GÓRECKI

NAJPIĘKNIEJSZY POLSKI SZELĄG.

Mini katalog odmian szelągów typu pogoń / orzeł z lat 1623-4

Ta drobna moneta ujęła moje serce. Na małym kawałku metalu udało się zamieścić kwintesencję piękna polskich monet. Znajdują się na niej: herby Korony i Litwy, korony oraz herby: króla, podskarbiego a także okazjonalnie znak sygnujący mincerza.

Wg ordynacji menniczej moneta powinna ważyć 0,66 g a próba srebra to jedyne 125. Krążki monet miały średnicę ok 16 mm. Moneta ta była tłoczona.

Teraz opiszę trochę metodę podziału na odmiany. Tak by było wiadomo jak doszedłem do takiego a nie innego podziału.

1) Data

1623 lub 1624. Kopicki w swoim katalogu „Monety Zygmunta III Wazy” odnotowuje monetę z 1625 roku pod numerem 1183 (R8). Sam dając pytańnik przy dacie. W tabeli konkordacji okazuje się, że poza nim nikt nie odnotował tej odmiany a widział ją jedynie w zbiorze prywatnym. Podjąłem decyzję o nieodnotowaniu tej monety jako takiej tylko wspominam ją tutaj. Jeśli nie zobaczę zdjęcia szeląga z tą datą uznaję tą odmianę jako uszkodzoną 3. Drugim ewenementem, o którym wspomnę jest odnotowana pod numerem 1181 (R8) moneta z niepełną datą 162. Dlaczego też jej nie zakwalifikowałem do mojego katalogu opiszę w punkcie 2.

2) Ozdobniki rewersu.

W zasadzie odnotowuję „aż” dwa. Gwiazdkę i koniczyną. We wspomnianym katalogu Kopickiego szelągi z gwiazdkami są notowane pod 1177, 1178, 1180; a monety z trójliściem to 1179 dla rocznika 1623 i 1182 dla rocznika 1624.

Muszę też wrócić do monety z numerem 1181. Może i byłbym w stanie uwierzyć w istnienie takiego błędu, ale rycina umieszczona przez Pana Kopickiego nie posiada żadnego ozdobnika przy koronie umieszczonej na rewersie. Nie znalazłem żadnej innej monety bez tego ozdobnika.

Drugą sprawą o której wspomnę nie wydzielam jako oddzielną odmianę monet ze znakiem RL.

3) Ozdobniki pod Pogonią.

Tutaj mam trochę większy urodzaj. Aż trzy rodzaje ozdobników... A raczej dwa lub ich brak. Występują tutaj znane z otoku gwiazdki a także kropki. Trzecią możliwością jest już wspomniany brak ozdobników. Dla monety z gwiazdką w napisie otokowym występują wszystkie trzy możliwości dla monet z trójliściem odnotowano tylko i wyłącznie występowanie gwiazdek pod Pogonią.

Później dochodzą różnice w legendzie, użycie znaku RL Rudolfa Lehmana medaliera

mennicy wileńskiej usytuowanie herbu Wadwicz oraz różnego rodzaju błędy.

W katalogu tym użyto stopniowania rzadkości identycznego jakie zastosowałem w katalogu półtoraków.

Przy stworzeniu katalogu korzystano z następujących źródeł wiedzy:

- „Monety Zygmunta III Wazy” Edmunda Kopickiego.
- Ivanauskas "Coins and bars of Lithuania 1236-2012"
- archiwum firmy Antykwariat Numizmatyczny Michał Niemczyk
www.archiwum.niemczyk.pl
- archiwum firmy Gabinet Numizmatyczny Damian Marciniak
www.archiwum.gndm.pl
- archiwum firmy Warszawskie Centrum Numizmatyczne
<http://wcn.pl/archive>
- archiwum allegro w tym głównie zdjęcia należące do Igora Jermachenki (IgorMDL)
- zdjęcia użytkownika **gdrsb**
- własnego zbioru

Po tym przydługawym wstępie zapraszam do przejrzania części katalogowej. Zapraszam także do podsyłania zdjęć! Czy to nowych odmian czy też pięknie zachowanych

Adam Górecki

ODMIANA 1

w napisie *

pod Pogonią *

A) F3/4

* SOLIDVS . M . . . D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . POL : M : D : LIT :

Wadwicz przerywa otok i napis

Ivanauskas 2SV93-60 RRR (bez zdjęcia)

ODMIANA 2

w napisie *

pod Pogonią .

* SOLIDVS . M : : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : L :
Wadwicz przerywa otok i napis. Kropka pod Wadwicz
Ivanauskas 2SV96-49

B) F2

* SOLIDVS . M : : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : LI :
Wadwicz przerywa otok i napis
Ivanauskas 2SV98-49

C) F1

* SOLIDVS . M . . : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . **PO** : M : D : **LIT** :
 Wadwicz przerywa otok i napis
 Ivanauskas -

D) F2

* SOLIDVS . M . . : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . **POL** : M : D : **LIT** :
 Wadwicz przerywa otok i napis
 Ivanauskas 2SV99-49

E) F3

* SOLIDVS . M : . : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . POL : M : D : LIT :
Wadwicz przerywa otok i napis. Poprawiana 3
Ivanauskas 2SV99-49 ale nie wyróżnia poprawianej 3

ODMIANA 3

w napisie *

bez ozdobników pod pogonią

A) F2

* SOLIDVS . M : RL : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : L : Wadwicz
dotyka otoku.

Ivanauskas 2SV94-48

B) F3

* SOLIDVS . M : RL : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : L : .
Wadwicz dotyka otoku.

Ivanauskas 2SV94-48 ale bez dodatkowej kropki na końcu i początku napisu awersu

L) F3

* SOLIDVS . M : **RL** : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : **LI** : .

C) F3

* SOLIDVS . M : **RL** : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . **POL** : M : D : **LIT** :

Ivanauskas 2SV95-48 bez zdjęcia ??

D) F1

* SOLIDVS . : M . D LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M . D . L :

Wadwicz w polu

Ivanauskas -

E) F1

SOLIDVS . : M . D LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . **PO** : M . D . **L** :

Wadwicz przerywa otok i napis

Ivanauskas -

F) F2

* SOLIDVS . M : ? : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : LI : .

Wadwicz przerywa otok i napis

Ivanauskas 2SV97-47 ale inny znak pod wadwicz

G) F2

* SOLIDVS . M : . : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : LI :

Wadwicz przerywa otok i napis

Ivanauskas 2SV97-47

H) F2

* SOLIDVS . M : . : D : LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . POL : M : D : LIT :

Wadwicz przerywa otok i napis

Ivanauskas -

I) F2

* SOLIDVS . : M : D LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : L :

Wadwicz w polu M na środku

Ivanauskas -

J) F3

* SOLIDVS . : M D LIT : 1623 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : LI :

Wadwicz przerywa napis pomiędzy SOLIDVS a M

Ivanauskas –

K) F3/4

* SOLIDVS . . M : D : LIT : 23 * : SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : L :

Wadwicz przerywa otok i napis

Ivanauskas 2SV92-46 RRR

ODMIANA 4

W napisie „koniczyna”

pod pogonią *

A) F3

°°° SOLIDV : M : : D : LIT : 1623 °°°

: SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : L :

Wadwicz przerywa otok i napis

Ivanauskas 2SV131-50

B) F3

°°° SOLIDVS : M : : D : LIT : 1623 °°°

: SIG : III . D : G : REX . PO : M : D : L :

Wadwicz przerywa otok i napis

C) F2

°° SOLIDVS : M : rozeta : D LIT : 1623 °° : SIG : III . D . G . REX . PO . M . D . L :
Wadwicz w polu rozeta przesunięta w lewo
Ivanauskas 2SV101-61 bez zdjęcia

D) F3

°° SOLIDVS : M : rozeta : D . LIT : 1623 . °° : SIG : III . D : G : REX . PO . M . D . L :
Wadwicz w polu

E) F3

°° SI/OLIDVS : M : rozeta : D . LIT : 1623 . °° : SIG : III . D : G : REX . PO . M . D . L :
Wadwicz w polu
Ivanauskas 2SV125-50 ale bez kropki po dacie

F) F1

°° SOLIDVS : M : rozeta : D . LIT : 1623 °° : SIG : III . D : G : REX . PO : M . D : L :
Wadwicz w polu, rozeta pod Wadwicz
Ivanauskas 2SV125-50
2SV100-62 duży Wadwicz ?

G) F1

°°° SOLIDVS . M : rozeta : D : LIT : 1623 °°° : SIG : III . D : G . REX . PO : M : D : L :
 Wadwicz przerywa pole i napis
 Ivanauskas 2SV125-50

H) F3

°°° SOLIDVS . M : rozeta : D : LIT : 1623 . °°° : SIG : III . D : G . REX . PO : M : D : L : . :
 Wadwicz w polu
 Ivanauskas 2SV125-50 ale bez dodatkowych kropek na końcu awersu

I) F3/4

°°° SOLIDVS : M : rozeta : D LIT : 1623 °°° : SIG . III . D . G : REX . PO : M : L : . :
 Wadwicz w polu
 Ivanauskas – może to być 2SV100-62, ale nie wiadomo co z odwrotnym D

ODMIANA 5 rok 1624

w napisie „koniczyna”

pod pogonią *

A) F3

°°° SOLIDVS : M . : D : LIT . 1624 °°°

: SIG : III : D : G : REX . PO : M : D : L :

Wadwicz przerywa otok i napis

Ivanauskas 2SV103-50 RR

B) F4

°°° SOLIDVS : M . : D : L . 1624 °°°

: SIG : III : D : G : REX . PO : M : D : L :

Ivanauskas 2SV102-50 RR bez zdjęcia

Falsyfikaty

